

FEDERALNO MINISTARSTVO OBRAZOVANJA I NAUKE

OPERATIVNI PLAN AKTIVNOSTI
na provođenju mjera i preporuka sadržanih u
Analizi stanja u oblasti srednjeg obrazovanja sa prijedlogom
mjera za usklađivanje obrazovanja sa potrebama privrede

Mostar, decembar/prosinac 2010. godine

U V O D

Na osnovu tačke 18. Operativnog plana za implementaciju Socijalnog sporazuma 2009. - 2010. godina i Programa mjera za ublažavanje posljedica globalne ekonomske krize i unaprjeđenja poslovnog ambijenta u FBiH, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je izradilo Analizu stanja u oblasti srednjeg obrazovanja sa prijedlogom mjera za usklađivanje obrazovanja s potrebama privrede.

Analiza je usvojena na 93. sjednici Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, održanoj 4. 3. 2009. godine, razmatrao je i usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na 20. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 11. 3. 2009. godine, a istu je razmatralo i usvojilo Ekonomsko-socijalno vijeće za teritorij Federacije BiH.

Na osnovu Zaključka Vlade Federacije BiH od 4. 3. 2009. i naknadno dobijenog mišljenja Ekonomsko-socijalnog vijeća za teritorij Federacije BiH, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je zaduženo da pristupi izradi **Operativnog plana aktivnosti na provođenju mjera i preporuka sadržanih u Analizi.**

U cilju realizacije ovog Zaključka, formirana je Radna grupa sastavljena od predstavnika Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, kantonalnih ministarstava obrazovanja, pedagoških zavoda, sindikata osnovnog i srednjeg obrazovanja, zavoda za zapošljavanje, Gospodarske i Obrtničke komore Federacije BiH i udruženja poslodavaca.

Imajući u vidu izuzetno visoku stopu nezaposlenosti, a posebno osoba sa srednjim nivoom obrazovanja, u Analizi stanja u oblasti srednjeg obrazovanja sa prijedlogom mjera za usklađivanje obrazovanja s potrebama privrede razmatrana je povezanost srednjeg obrazovanja i tržišta rada s aspekta zanimanja koja se pojavljuju na evidencijama službi za zapošljavanje i statističkih podataka o broju učenika srednje škole po vrsti zanimanja/struke za koju se učenici obrazuju. Ova analiza je dala i osvrt na ulogu i značaj obrazovanja odraslih u smanjenju nezaposlenosti. Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke u ovoj Analizi je predložilo niz mjera za povećanje obrazovnog nivoa stanovništva na području Federacije Bosne i Hercegovine, harmonizaciju obrazovnog sistema, ujednačenog i kvalitetnog pristupa reformskim procesima, te boljem uvezivanju obrazovanja i tržišta rada. Ovaj prijedlog mjera poslužio je kao polazna osnova za izradu Operativnog plana.

Sveobuhvatni cilj: Uvođenje promjena u oblast srednjeg stručnog obrazovanja i obuke i obrazovanja odraslih koje će doprinijeti da ovaj dio obrazovnog sistema bude u funkciji smanjenja nezaposlenosti i privrednog rasta.

Očekivani rezultati:

Uvedeno obavezno srednjoškolsko obrazovanje u minimalnom trajanju od 2 godine, sa ciljem povećanja nivoa obrazovanja stanovništva na području Federacije Bosne i Hercegovine;

Usaglašeni pedagoški standardi i normativi za srednje obrazovanje na nivou Federacije Bosne i Hercegovine;

Uspostavljeni programi obavezne profesionalne orijentacije završnim razredima osnovne i srednje škole u svim osnovnim i srednjim školama u Federaciji Bosne i Hercegovine;

U školama se primjenjuju nastavni planovi i programi izrađeni uz sudjelovanje svih zainteresiranih partnera (škole, poslodavci, privredne, obrtničke komore i dr), prilagodljivi promjenama i potrebama tržišta rada i usporedivi s evropskim standardima;

Nastavnici se kontinuirano obučavaju i usavršavaju za primjenu modularnih nastavnih planova i programa, suvremenih tehnologija i novih metoda rada;

Uspostavljena tripartitna vijeća na nivou FBiH i kantona, kao i savjetodavna vijeća pri školama, što će uticati na usklađivanje upisne i ukupne politike srednjeg stručnog obrazovanja s potrebama tržišta rada;

Uspostavljeni centri za obrazovanje i obuku odraslih, s posebnim naglaskom na ustanove koje će organizirati i realizirati kraće programe dokvalifikacije, prekvalifikacije, profesionalne obuke i drugih sličnih programa;

Definirani načini saradnje između udruženja poslodavaca, institucija i ustanova za obrazovanje, zavoda za zapošljavanje, gospodarskih i obrtničkih komora, te drugih relevantnih institucija u cilju usklađivanja obrazovanja s potrebama tržišta rada;

Pri Federalnom zavodu za zapošljavanje i područnim jedinicama uspostavljen sistem redovnog praćenja ponude i potražnje za zanimanjima sa srednjom stručnom spremom te praksa redovnog informiranja obrazovnih vlasti i ustanova te drugih zainteresiranih subjekata o ovim kretanjima;

U široj javnosti razvijena svijest o potrebi cjeloživotnog učenja te značaju ulaganja u ljudske resurse;

Kroz praktičnu nastavu i učenje o poduzetništvu kod mladih razvijen poduzetnički duh i vještine potrebne za uspješno integriranje na tržište rada i/ili pokretanje vlastitog biznisa;

Ostvarene pravne i institucionalne pretpostavke za uspostavljanje sistema za obrazovanje i obuku odraslih i učenja o malom i srednjem poduzetništvu;

Uspostavljen efikasan sistem priznavanja neformalnog obrazovanja i informalnog učenja.

Očekivane prepreke u implementaciji Operativnog plana:

Složeno administrativno-pravno uređenje Federacije BiH otežava donošenje usaglašene legislative, standarda i normativa potrebnih za reformisanje srednjeg obrazovanja i obuke.

Nije sistemski riješen model, odnosno način, provođenja profesionalne orijentacije/usmjerenja u srednjim školama i završnim razredima osnovnih škola. Prilikom osmišljavanja ovog modela treba imati u vidu nepostojanje kadrova koji bi je provodili, odnosno nedovoljna obučenost kadrova koji su zaposleni u školama za njeno provođenje.

Još uvijek u ovoj državi ne postoji sistem identifikacije i priznavanja informalnog

i neformalnog obrazovanja koje bi poboljšalo kvalifikacionu strukturu zaposlenih i nezaposlenih, kao i njihovo samopouzdanje i osjećaj da su aktivni građani.

Za razvoj odgovarajućeg sistema obrazovanja i učenja odraslih prepreke će predstavljati: loša ekonomska situacija u zemlji, nedostatak pravnog i institucionalnog okvira, ustanova za obrazovanje odraslih, povećano opće socijalno nezadovoljstvo, nedostatak istraživanja i razvojnih aktivnosti.

OPERATIVNI PLAN AKTIVNOSTI

Mjera 1: Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke u saradnji sa nadležnim kantonalnim ministarstvima obrazovanja razmotrit će mogućnost uvođenja obaveznog nivoa srednjoškolskog obrazovanja.

Cilj: Povećanje nivoa obrazovanja stanovništva na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Aktivnosti:

1. Izrada elaborata za nivo Federacije BiH o mogućnosti uvođenja obaveznog srednjeg obrazovanja (Analiza upisa učenika u srednje škole, mogućnosti finansiranja/sufinansiranja prijevoza učenika srednjih škola i osiguranje besplatnih udžbenika, izrada nastavnih planova i programa za obavezni dio srednjoškolskog obrazovanja, izrada programa dopunske nastave za učenike s lošim školskim uspjehom, izrada prilagođenih programa rada za učenike s posebnim potrebama i dr.)

Nositelji aktivnosti: kantonalna ministarstva obrazovanja, pedagoški zavodi i Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke (koordinator aktivnosti).

Rok za izradu elaborata: 2012. godina

2. Pokretanje inicijative za donošenje zakona kojima se uvodi obavezno srednje obrazovanje.

Nositelji aktivnosti: kantonalna ministarstva obrazovanja.

Rok: kontinuirano do kraja 2013. godine

Očekivani rezultati: Nova koncepcija škole koja će osigurati podizanje nivoa obrazovanja stanovništva kako bi se spriječila njihova socijalna isključenost, a pojedincu omogućilo uspješno uključivanje i prilagođavanje promjenjivim zahtjevima tržišta rada.

Potrebna sredstva: Troškovi izrade elaborata i zakona.

Mogući izvor sredstava: budžeti kantona i Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke.

Očekivane prepreke: Budući da se zakoni koji se odnose na obrazovanje u Federaciji BiH donose na kantonalnom nivou, očekuje se da usvajanje ovih

zakona neće teći jednakom dinamikom. Donošenje kantonalnih zakona može biti otežano zbog finansijskih obaveza koje bi se tim zakonima preuzele (osiguravanje sredstava za prijevoz učenika, osiguravanje besplatnih udžbenika i dr.).

Mjera 2: Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke u saradnji sa kantonalnim ministarstvima obrazovanja i sindikatima pokrenut će aktivnosti na donošenju Prijedloga pedagoških standarda i normativa za srednje obrazovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine, po evropskom modelu, a koji će poslužiti kao model za donošenje propisa na kantonalnom nivou.

Cilj: Harmonizacija obrazovnog sistema i osiguranje ujednačenih pedagoških i materijalnih uslova rada u svim srednjim školama u Federaciji BiH.

Aktivnosti: Donijeti Prijedlog pedagoških standarda i normativa u srednjem obrazovanju za prostor Federacije BiH.

Nositelji aktivnosti: Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke (koordinator aktivnosti), kantonalna ministarstva obrazovanja, Sindikat srednjeg i visokog obrazovanja, odgoja, nauke i kulture BiH.

Rok: 2011. godina

Očekivani rezultati: Jedinствeno utvrđeni minimalni i optimalni prostorni, kadrovski i drugi opći materijalno-tehnički uslovi neophodni za obavljanje odgojno-obrazovnog rada u srednjim školama u Federaciji BiH, a koji su harmonizirani sa standardima i normativima za srednje obrazovanje koji se primjenjuju u zemljama EU.

Potrebna sredstva: Sredstva potrebna za izradu dokumenta Prijedlog pedagoških standarda i normativa za srednje obrazovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Mogući izvor sredstava: Sredstva nositelja planiranih aktivnosti.

Mjera 3: Uspostavljanje obaveznih programa profesionalne orijentacije/usmjeravanja u završnim razredima osnovne i srednje škole.

Cilj: Uspostaviti sistem profesionalne orijentacije/usmjeravanja koji će, kroz

mehanizme procjene, informiranja, savjetovanja i organizacije realnih susreta, pomoći učenicima da unaprijede i identificiraju vlastite sposobnosti, kompetencije i interese, te u skladu s tim i kretanjima na tržištu rada biti u mogućnosti donositi odluke o svom daljem obrazovanju, stručnom osposobljavanju, izboru zanimanja i toku profesionalne karijere, a u kontekstu cjeloživotnog učenja.

Aktivnosti:

1. Osigurati da u svakoj školi s većim brojem učenika bude uspostavljena pedagoško-psihološka služba u svrhu savjetodavno-pedagoškog rada s učenicima i praćenja njihovog napretka, uključujući vođenje učeničkih dosjea u saradnji s nastavnicima.

Nositelji aktivnosti: kantonalna ministarstva obrazovanja.

2. Uspostavljanje standarda i programa profesionalne orijentacije/usmjeravanja;
Nositelji aktivnosti: kantonalna ministarstva obrazovanja pedagoški zavodi, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke i relevantni partneri na tržištu rada.

3. Implementacija programa profesionalne orijentacije /usmjeravanja u završnim razredima osnovne i srednje škole;

Nositelji aktivnosti: kantonalna ministarstva obrazovanja, pedagoški zavodi, osnovne i srednje škole.

Rok: 2015. godina

Očekivani rezultati: Uspostavljen program profesionalne orijentacije/usmjeravanja u skladu sa trendovima EU u svim osnovnim i srednjim školama na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Potrebna sredstva: Sredstva potrebna za izradu programa profesionalne orijentacije / usmjeravanja, za zapošljavanje nedostajućeg kadra u osnovnim i srednjim školama, sredstva za obuke i implementaciju ovih programa.

Mogući izvor sredstava: Kantonalni budžeti, Federalni budžeti, sredstva stranih donatora i organizacija za potporu razvoja sistema obrazovanja i tržišta rada u Bosni i Hercegovini.

Očekivane prepreke: Ograničena finansijska sredstva kantona. Za jedan broj učenika neće biti moguće osigurati njihovo redovno praćenje i vođenje dosjea u svrhu profesionalne orijentacije, zbog neracionalne postojeće mreže osnovnih i srednjih škola sa značajnim brojem područnih škola i odjela koji ne ispunjavaju standarde za angažovanje pedagoga.

Mjera 4: Raditi na stvaranju uslova za primjenu modularnih nastavnih planova i programa u srednjim školama u Federaciji BiH, obuku nastavnika za primjenu istih i njihovo kontinuirano stručno usavršavanje u oblasti savremenih

tehnologija i metoda rada.

Cilj: Primjena modularnih nastavnih planova i programa u što većem broju srednjih škola u Federaciji Bosne i Hercegovine te njihova dalja dogradnja uz aktivno uključivanje partnera (poslodavaca, privrednih i obrtničkih komora i dr. zainteresiranih).

Aktivnosti:

Pružanje podrške Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje za provođenje evaluacije dosadašnjih modularnih nastavnih planova i programa sa efektima primjene u kantonima.

Nositelj aktivnosti: Federalno ministarstvo obrazovanja, kantonalna ministarstva obrazovanja, Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje.

Rok: kontinuirano od 2011. godine

Osposobljavanje pedagoških zavoda za vršenje stručno-pedagoškog nadzora i obuku nastavnika u školama koje primjenjuju modularne nastavne planove i programe što podrazumijeva kako stručnu tako i finansijsku pomoć. U tu svrhu preporučuje se i uspostavljanje koordinacije pedagoških zavoda radi provođenja zajedničkih aktivnosti, razmjene iskustava i dr.

Nositelj aktivnosti: Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje – odjel za VET, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke i kantonalna ministarstva obrazovanja.

Rok: kontinuirano od 2011. godine

Izvršiti opremanje škola neophodnom opremom za primjenu modularnih nastavnih planova i programa.

Nositelj aktivnosti: Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke i kantonalna ministarstva obrazovanja.

Rok: kontinuirano od 2011. godine

U daljoj izradi i dogradnji nastavnih planova i programa u većoj mjeri uključiti zainteresirane društvene partnere, a posebno poslodavce.

Nositelji aktivnosti: kantonalna ministarstva obrazovanja, pedagoški zavodi, srednje škole.

Rok: kontinuirano od 2011. godine

Osigurati kontinuirano stručno usavršavanje nastavnika u oblasti primjene modularnih nastavnih planova i programa, savremenih tehnologija i novih

metoda rada.

Nositelj aktivnosti: kantonalna ministarstva obrazovanja.

Rok: kontinuirano.

Očekivani rezultati: Urađeni i u primjeni fleksibilni nastavni planovi i programi uz sudjelovanje svih zainteresiranih partnera (škola, kantonalnih ministarstava obrazovanja, poslodavaca, privrednih i obrtničkih komora u FBiH, pedagoških zavoda), a koji će biti prilagodljivi potrebama tržišta rada i usporedivi s evropskim standardima.

Potrebna sredstva: Za uspostavu koordinacije pedagoških zavoda, opremanje škola, obuku nastavnika, provedbu evaluacije modularnih nastavnih planova i programa na području Federacije BiH.

Mogući izvor sredstava: Sredstva Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke i kantonalnih ministarstava obrazovanja.

Očekivane prepreke: Nedovoljna sredstva u proračunima nositelja aktivnosti za provedbu planiranih zadataka.

Mjera 5: Donošenje kantonalnih propisa koji reguliraju oblast srednjeg stručnog obrazovanja i obuke te implementacija odredaba Okvirnog zakona o srednjem stručnom obrazovanju i obuci, posebno u dijelu koji se odnosi na uspostavljanje tripartitnih i savjetodavnih vijeća, što će u većoj mjeri doprinijeti definiranju politike srednjeg stručnog obrazovanja, a posebno upisne politike, koja će u većoj mjeri biti usklađena sa potrebama tržišta rada.

Cilj: Definiranje ukupne politike srednjeg stručnog obrazovanja, koja će u većoj mjeri odgovarati potrebama privrede i tržišta rada.

Aktivnosti:

Federalno ministarstvo će redovno pratiti donošenje i usklađenost kantonalnih zakona sa Okvirnim zakonom o srednjem stručnom obrazovanju i obuci u BiH. Pružat će stručnu pomoć kantonima na implementaciji Okvirnog zakona, a posebno u dijelu koji se odnosi na uspostavljanje tripartitnih i savjetodavnih tijela. (čl. 5 Okvirnog zakona).

Nositelj aktivnosti: Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke

Rok: kontinuirano.

Kantonalna ministarstva obrazovanja i srednje škole, po donošenju kantonalnih propisa o srednjem stručnom obrazovanju i obuci, pokrenut će aktivnosti na uspostavi tripartitnih vijeća i savjetodavnih vijeća (čl. 18 Okvirnog zakona).

Nositelj aktivnosti: kantonalna ministarstva obrazovanja i srednje škole.

Rok: Prema rokovima utvrđenim u kantonalnim propisima kojima se uređuje oblast srednjeg stručnog obrazovanja i obuke.

Očekivani rezultati: Aktivnosti tripartitnih savjetodavnih vijeća i savjetodavnih vijeća doprinijet će boljem usaglašavanju potreba i zahtjeva tržišta rada s potrebom osnivanja i organiziranja institucija za stručno obrazovanje, odnosno uspostavi efikasnije mreže srednjih škola i jačanju veza između škole i lokalnog tržišta rada. Radom ovih tijela osigurat će se značajnije uključivanje drugih društvenih partnera u kreiranje ukupne obrazovne politike, a time i veća povezanost obrazovanja i tržišta rada.

Očekivane prepreke: Budući da prema Okvirnom zakonu navedena tijela nemaju finansijsku naknadu za rad, to može rezultirati slabom motivacijom subjekata u određenim sredinama za aktivno uključivanje u ovaj proces.

Mjera 6: Stvaranje najpovoljnijih uslova za obrazovanje i obuku odraslih te poticati kraće programe dokvalifikacije, prekvalifikacije, profesionalne obuke i drugih sličnih programa.

Cilj: Osigurati obrazovanje odraslih radi lakšeg socijalnog uključivanja i smanjenja nezaposlenosti.

Aktivnosti:

Pokrenuti aktivnosti i planirati sredstva za obrazovanje i obuku odraslih pri postojećim srednjim školama, specijaliziranim ustanovama za obrazovanje odraslih i u okviru postojećih privrednih subjekata.

Nositelj aktivnosti: Kantonalna ministarstva obrazovanja, privredne i obrtničke komore, zavodi/službe za zapošljavanje, privredni subjekti i druge ustanove/institucije koje se bave obrazovanjem odraslih.

U programu utroška sredstava Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke planirati sredstva za podršku obrazovnim ustanovama u Federaciji BiH koji iskažu spremnost za pokretanje i realizaciju ovih programa, s posebnim akcentom na kraće programe dokvalifikacije, prekvalifikacije, profesionalne obuke i sl. koje imaju usaglašene programe obrazovanja sa zahtjevima tržišta rada.

Nositelj aktivnosti: Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke.

Rok: kontinuirano od 2011.

Očekivani rezultati: Veće i raznovrsnije mogućnosti obrazovanja odraslih koje odgovaraju kvalifikacijama i vještinama koje se traže na tržištu rada i smanjenje stope nezaposlenosti.

Potrebna sredstva: Sredstva potrebna za uspostavljanje centara.

Mogući izvor sredstava: Budžeti nositelja aktivnosti iz ove mjere.

Očekivane prepreke: Nepostojanje okvirnog zakona o obrazovanju odraslih na državnom nivou koji između ostalog treba sadržavati slijedeće: osnivanje i registraciju institucija koje izvode obuku; vrstu obrazovanja i obuke koje koji se nude; procjena i sistemi za osiguranje kvalitete; razvoj, implementacija, nadzor i unapređenje obrazovnih programa; definiranje saradnje među ključnim akterima u ovoj oblasti; financiranje i dr. i odgovarajuće zakonske regulative za ovu oblast na kantonalnom nivou.

Mjera 7: Uvesti koncept cjeloživotnog učenja o poduzetništvu kroz sisteme osnovnog i srednjeg obrazovanja, uključujući i neformalne oblike edukacije pri srednjim školama Federacije BiH.

Cilj: Sveobuhvatni cilj ove mjere je razvoj poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija kroz:

Uvođenje usvojenog učenja o poduzetništvu, uključujući nastavni plan i program za nivo osnovnog i srednjeg obrazovanja (ISCED 2 i ISCED 3);

podrška konceptu usavršavanja i obuke nastavnika bazirane na jasno definiranim rezultatima obrazovanja o poduzetništvu u gore spomenutim nivoima obrazovanja;

osposobljavanje učenika za prihvaćanje novih vještina i iskustava potrebnih za stvaranje i upravljanje vlastitim biznisom;

predstavljanje novih praktičnih nastavnih metoda u obrazovni proces osnovnih i srednjih škola i

ostvarivanje bolje saradnje između škola i zainteresiranih kompanija u Federaciji BiH.

Aktivnosti: Kantonalna ministarstva obrazovanja će u nastavne planove i programe ugraditi sadržaje o poduzetničkom učenju za ISCED 2 i 3 (posljednje tri godine osnovne i cijela srednja škola), te osigurati obuku, zasnovanu na jasno definiranim rezultatima poduzetničkog učenja.

Srednje škole će jačati kod mladih poduzetnički duh i razvijati poduzetničke vještine kroz nastavni plan i program i razne vidove praktične nastave kao što su firme za vježbu i druge slične oblike.

Nositelji aktivnosti: kantonalna ministarstva obrazovanja, osnovne i srednje škole i Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke.

Rok: kontinuirano

Očekivani rezultati: Usvojen koncept uvođenja poduzetničkog učenja, uključujući i nastavne planove i programe.

Potrebna sredstva: Sredstva potrebna za opremanje firmi za vježbu i sličnih vrsta radionica, obuku nastavnika i razvijanje nastavnih sadržaja.

Mogući izvori sredstava: budžeti kantonalnih ministarstava obrazovanja i Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, te drugi izvori (Federalno ministarstvo razvoja obrta i poduzetništva podrška Međunarodne zajednice i dr.).

Očekivane prepreke: Nedovoljna sredstva u budžetima kantona i Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke.

Mjera 8: U saradnji sa društvenim partnerima i dalje redovno provoditi ispitivanje tržišta rada u FBiH, s posebnim akcentom na prikupljanje informacija o potrebama poslodavaca za određenim zanimanjima i vještinama, te osigurati kvalitetan dijalog o tome kako na primjeren način iskoristiti dobivene rezultate u praksi.

Dio sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje namijenjenih programima zapošljavanja usmjeriti na programe obrazovanja i obuke za ona zanimanja, odnosno vještine i znanja, koja se traže na tržištu rada.

Cilj: Usaglašavanje obrazovnih politika u Federaciji BiH s potrebama za zanimanjima i vještinama na tržištu rada.

Aktivnosti: Redovno ispitivanje stanja na tržištu rada u FBiH kako bi se raspolagalo s pokazateljima o potražnji za znanjima, vještinama, sposobnostima, odnosno zanimanjima koje se traže na tržištu rada, a u skladu s tim planirati sredstva za obrazovanje i obuku nezaposlenih osoba.

Nositelji aktivnosti: Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe za zapošljavanje, relevantni društveni partneri.

Rok: kontinuirano.

Očekivani rezultati: Srednje obrazovanje je u većoj mjeri usklađeno s potrebama tržišta rada.

Potrebna sredstva: Sredstva potrebna za redovno ispitivanje stanja na tržištu rada u FBiH i obrazovanje i obuku nezaposlenih osoba.

Mogući izvori sredstava: Sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje i drugi izvori.

Mjera 9: Usvajanjem ovog Operativnog plana udruženja poslodavaca, institucije i ustanove za obrazovanje, zavodi za zapošljavanje, gospodarske i obrtničke komore, te druge relevantne institucije će preuzeti obavezu saradnje na prikupljanju i uspostavljanju baza podataka koje će omogućiti kvalitetnije praćenje kretanja na tržištu rada, s ciljem boljeg usklađivanja obrazovanja s potrebama tržišta rada.

Cilj: Kvalitetnije dugoročno planiranje potreba za kadrovima, vještinama, kompetencijama i na osnovu toga definiranje upisne politike u srednjim školama i programa obrazovanja odraslih.

Aktivnosti: Prilagođavanje postojećih baza podataka, uspostavljanje novih i uspostavljanje efikasnog sistema razmjena informacija.

Nositelji aktivnosti: Federalni zavod za zapošljavanje (koordinator aktivnosti)

Federalno i kantonalna ministarstva obrazovanja, udruženja poslodavaca, kantonalni zavodi/službe za zapošljavanje, gospodarske i obrtničke komore, Federalni zavod za statistiku, te druge relevantne institucije.

Rok za uspostavu baza podataka: 2015. godina.

Očekivani rezultati: Programi rada srednjih škola i ustanova za obrazovanje odraslih usaglašeni sa zahtjevima tržišta rada.

Potrebna sredstva: Sredstva za opremu, za izradu i vođenje baza podataka.

Mogući izvor sredstava: Budžeti svih subjekata koji su navedeni kao nositelji aktivnosti.

Imenovani članovi Radne grupe za izradu
Operativnog plana aktivnosti na provođenju mjera i preporuka sadržanih u
Analizi stanja u oblasti srednjeg obrazovanja sa prijedlogom mjera za
usklađivanje obrazovanja sa potrebama privrede